

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. V. Solutiones obiectionum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

§. V.

Solutiones objectionum.

20. **R**espondeo igitur: Esse utrinque implicantiam ex parte objecti, quàm ex parte actus: quia essentia divina unitur intellectui Beati per modum speciei intelligibilis, eumque determinat ad sui visionem, ut in se est, adeoque ut speciei adæquata & quidditativa sui ipsius: unde non potest aliquid abscondere sibi formaliter identificatum, & connexum in esse intelligibili & manifestabili. Ex parte visionis quoque implicantia est, quia esset ex hypothese visio, & tamen eo ipso, quòd aliquam formam & perfectionem divinam præcinderet, vel absconderet, non esset visio, non enim attingeret DEUM, sicuti est, dum non videret aliquid formaliter pertinens ad ipsum esse & quidditatem DEI.
21. **A**d primam probationem. Resp. Potest objectum primarium videri sine secundo, quod est propriè secundarium, materiale & extraneum primario, concedo, quod est minùs propriè secundarium, & de essentia primarii, nego. Rursus: absolutum, quod non formaliter identificatur cum relativo, potest videri sine relativo, conc. fecus, nego. At constat ex dictis, attributa Divina & relationes tam realiter quàm formaliter includi in Divina essentia.
22. **A**d 2. in primis Resp. Argumentum nimis probare: quia primò probat etiam de facto visionem Divinæ essentia esse præcisivam à cognitione Personarum: siquidem prioritas originis, in qua se fundant Adversarii, de facto datur. Secundo probat, quòd etiam comprehensiva & non tantum beatifica visio ad solam essentiam terminari posset, non inclusis Personis, nam pro illo priori originis Pater a ternus habet comprehensivam cognitionem suæ essentia.
- Resp. 2. negando antec. ejusque probationem: quia cum illa prioritas non sit prioritas *in quo sed a quo*, seu potius ordo originis, idcirco in & pro eodem priori, quo Pater generat Filium, eundem etiam intelligit à se adeoque pro posteriori originis genitum.
23. **A**d 3. Resp. Disparitatem esse, quòd Personæ habeant incapacitatem tam activæ, quàm passivæ communicationis propter oppositionem relativam: at verò in esse intelligibili & visibili nullam habent oppositionem, imò sicut in ratione actus puri, ita etiam in ratione objecti intuitivè visibilis simplicissimè conveniunt: unde intuitivè visâ essentia etiam Personas videri necesse est.
- Ad illud, quod additur de terminatione & assumptione naturæ humanæ, similis est responsio: nimirum Persona assumit & terminat naturam alienam secundum rationem subsistentiæ & hypostasis incommunicabilis, in qua ab altera Persona realiter distinguitur, adeoque potest una sola Persona terminare naturam humanam, non terminante alterâ: visio verò fit secundum rationem actus puri manifestabilis, ut est in se ipso; in qua nulla est distinctio, sed simplicissima convenientia personarum.
24. **A**d 4. Resp. Illas habitudines seu potius terminationes & connexiones Divinæ omnipotentia, quantum ad id, quod dicunt in recto, omnes vi-

deri à Beatis, sic enim sunt ipsa Divina omnipotentia, & ne quidem virtualiter ab illa, vel inter se distinguuntur; quantum ad id verò, quod important in obliquo, nempe creatos effectus, non omnes videntur, ut sic enim non sunt formaliter, sed eminenter in DEO: & quia denominationem ut plurimum non accipiunt nisi ex pluralitate illorum effectuum, ideo prout plures, vel pauciores ejusmodi effectus videntur, sic plures etiam particulares terminationes & connexiones Divinæ omnipotentia videntur.

Ad 5. Resp. Antecedens verificari tantum per ordinem ad imperfectum & præcisivum modum cognoscendi, quo nempe inadæquatis conceptibus Divinas perfectiones attingimus & per metaphysicas abstractiones ad unicum comparamus: sic enim verum est, quòd essentia divina ut substans nostro inadæquato modo cognoscendi exeat munus speciei intelligibilis, & uniat intellectui beati sub ratione essentia, non sub ratione & conceptu omnipotentia; imò voces ipsa *conceptus, ratio &c.* præcisivas intellectus nostri reduplications designant: quæ omnia per ordinem ad intuitivam inspectionem Divinæ essentia nullo modo subsistunt.

Resp. secundo. Essentia Divina unitur intellectui sub ratione & conceptu essentia, non sub ratione omnipotentia, in ratione objecti intelligibilis adæquati, ut in se est, nego majorem, in ratione objecti purè motivi vel terminativi per se primò, concedo majorem. Ratio est, quòd essentia ut physicè in se est, complectitur omnia prædicata formaliter contenta tam primaria, quàm secundaria; quippe quæ omnia secum conveniunt in esse actus puri summè intelligibilis. Essentia verò, prout ratione distincta cum fundamento in re, sic exprimit rationem formæ per se primò & ratione sui intelligibilis: in qua ratione non omnes perfectiones Divinæ (putà attributales & relativæ) conveniunt.

Ad probationem ulteriorem antecedentis negotii consequentiam: quæ si valeret, sanè ex scriptura attestante, quòd *videbimus eum sicuti est*, inefficaciter intulisset Florentinum, *animas, quibus nihil purgandum superest, intueri clarè DEUM Trinum & unum*: Semper enim daretur locus dubitandi, an, cum DEUS liberè se videndum præbeat, non fortè relativas perfectiones & personarum vellet esse absconditas. Multa igitur DEUS liberè vult & ponit, quæ tamen si vellet, jam ex hypothese aliter velle & ponere non potest, quàm ipsorum permittit essentia, quæ tantum est necessitas consequens & hypothetica, Divino dominio & libertati nequaquam præjudicans, ut innumeris patet exemplis.

Sic igitur liberè Divina essentia se se unit & manifestat mentibus Beatorum: si tamen vellet se unire & manifestare intuitivè, oportet ut manifestet etiam quidditativè, & ut in se est: hoc quippe est prædicatum essentiale cognitionis intuitivæ; & aliàs potius sese manifestaret aliter ac in se est, quod visioni repugnat.

Nunc ad argumenta, quibus oppugnatur im-possibilitas ex parte ipsius visionis. Et ad primum Resp. primò, argumentum nimis probare: probat quippe etiam comprehensivam cognitio-

item præciscere, siquidem Angelus superior in-
fictioem non tantum quidditative, sed etiam com-
prehensivè cognoscit. Resp. secundò: disparita-
tem esse, quòd potentia obediencialis non conve-
niat cum substantia Angeli in eadem ratione &
ordine cognoscibilis; cum potentia obediencialis
sit saltem connotative vel connexivè supernatura-
lis; substantia verò Angeli pertineat ad ordinem
naturalem. Atqui Divinæ perfectiones & relatio-
nes cadunt sub eodem ordine & rationem cog-
noscibilitatis supernaturalis.

21. Ad alterum eadem est solutio: nam ratio gene-
rica coloris, qualitatis, &c non cadit sub rationem
& ordinem cognoscibilitatis sensibilis, ad quam
oculus corporeus in apte naturâ restringitur; sed
ad ordinem intelligibilem, qui gradus metaphy-
sicos & essentias rerum conuenit.

Et ad additamentum Resp. Imperfectionem vi-
sionis corporeæ contingere ex imperfectione spe-
ciei, quæ ab objecto producta illud non nisi sub

certa distantia representat, atqui in visione DEI
non datur alia forma intuitivè representans, quàm
ipsa essentia DEI, cum qua & in qua, sub eadem
ratione representabilis per speciem increatam,
omnes divinæ perfectiones conveniunt.

Unde si in forma opponas: Potest oculus cor-
poreus in objecto distante attingere rationem lu-
cidi & colorati, quin attingat specificam rationem
albi, vel nigri, quantumvis album & nigrum con-
veniant sub una ratione visibilis: ergo poterit vi-
sio intellectualis attingere expressam rationem es-
sentia, v. g. non attingendo expressam rationem
omnipotentia, tamen conveniant in ratione vi-
sibilis intellectualis. Resp. distinguendo suppo-
situm antecedentis, quantumvis conveniant in ra-
tione visibilis absolute, concedo. in ratione visibi-
lis per speciem ab objecto immixtam & limitatam
ad representationem objecti sub certa distantia,
& dependenter à medio deferente, sic nego. ex
quo jam patet ratio diversitatis.

ARTICULUS II.

An, & quomodo creatura videantur in DEO.

S U M M A R I A.

1. Videntur creatura in DEO.
2. Duplex modus videndi in DEO, causaliter & formaliter.
3. Creatura videtur etiam formaliter in DEO.
4. Ratio assumpta ex continentia creaturarum.
5. An conexio DEI cum creaturis inferat imperfectionem?
6. An sequatur creaturas esse ens tam necessarium, quàm DEUS?
7. Sequitur implicante creaturâ implicare DEVM, non illative a priori, sed consecutivè.
8. Quod argui perfectionem non imperfectionem.
9. Videntur creatura in DEO ut medio cognito.
10. Cum visio creata sit participatio increata visionis.
11. Et quia videntur in DEO sicut in causa.
12. Habent conexiorem cum creaturis.
13. Medium cognitum non repugnat visioni objecti ut in se est.
14. Essentia Divina creaturas representat ad modum actus puri subjectivè, non objectivè.
15. Idem medium diversimode applicatum, non representat idem.
16. Datur ratio, cur Divina essentia aliquas non omnes creaturas representet.
17. Proxima radix videndi plures creaturas possibilis est lumen gloria.
18. Proxima radix videndi creaturas actuales est libera Dei ordinatio.
19. Intellectus diversa ratione ab essentia Divina determinatur ad videnda, quæ sunt formaliter, & quæ sunt eminenter in DEO.
20. Altiqva ratio videndi hæc potius, quàm illa possibilis est eorumdem perfectio.

§. I.

Creatura formaliter videntur in DEO.

Notandum primò. De facto aliquas creaturas à beatis videt. & constat primò ex Jo. 17. Hac est vita eterna, ut cognoscant te DEVM verum. R. P. Mez. g. Theol. schol. Tom. I.

rum, & quem misisti JESVM Christum: in Christo autem est humanitas creata. Constat secundò ex definitione Concilii Senonensis & Tridentini, quòd sancti pro nobis orant, nostras orationes, necessitates, item mysteria gratia hæc obscurè credita cognoscant. Constat tertio ex communi Theologorum, quòd ad felicitatem Beatorum pertinet se invicem cognoscere, & ea quæ ad proprii status perfectionem pertinent. Quæstio igitur est, quo modo illa cognoscant. Ubi

Notandum secundò. Duplici modo posse intelligi, quòd aliqua creatura ex vi beatificæ visionis à beatis videantur: primò causaliter, secundò formaliter. Causaliter videntur, si visio beatifica est causa, ut ipsius intuitu Beatis per distinctam cognitionem & revelationem extra visionem divinæ essentia aliqua creatura manifestentur: formaliter videntur, si creatura ipso actu visionis in divina essentia conspiciuntur.

Cæterum hoc rursus dupliciter potest intelligi, vel quòd divina essentia representet creaturas per modum speciei intelligibilis, & mediè incogniti, quo modo representat se ipsam, vel per modum speculi, & mediè cogniti, quo modo effectus videtur in causa, exemplatum in exemplari, ideatum in idea. Nullas creaturas neque possibiles neque actuales videri in Divina essentia, tanquam medio prius cognito, est sententia Valquii, cui adherent Alarcon & Becanus: videri creaturas possibiles hoc modo, non autem actuales, Durandus censuit, quem sequitur Herice 3. disp. 51. & 52. Tam de possibilibus, quàm de actualibus affirmat S. Doctor in præfati a. 8. & 9. sit igitur.

CONCLUSIO I. Creatura tam actuales, quàm possibiles ex vi beatificæ visionis non tantum causaliter, sed formaliter & secundum esse suum proprium & formale videntur in DEO. Ita S. D. loco cit. & infra. q. 58. a. 7. de Angelis loquens: Non enim videndo Verbum, cognoscuntur.